

הוא התבייש באשתו, התידד עם צעירה, שיחק קלפים-ומעל לכל רצה בילד משלו

יהודה חיים עושה חיים

רים מיד ליד מאות ואלפי לירות. את החדר הערבי שלה, שנוציג האפוסטרופוס הכריז עליה כמסוכן למגורים, שיפץ וחיידש עד ללא היכר. שעה שהגיע המועד לשלם את השכר לבנאי שביצע את העבודה, פרץ חיכוך על הסכום המגיע לפועל. לבסוף הסכים יהודה לשלם לבנאי את הסכום שדרש ומיד לאחר מכן הזמינו לשחק קלפים. הפועל עזב אותו לילה את הבית ללא פרוטה בכיסו. חיים נבחר כראש מועצת בית-דגון, הרחיב את חדרו עד שהפכו לחיילה נאה ומרווחת. מניויתו בקרב בני עדתו עלו בהתמדה, עד שיום אחד החליטה המפלגה לצרפו לרשימת מועמדיה לכנסת השלישית. הוא גייס את בני-משפחתו למסע בחירות במעברות ובריי כוזי העולים, נשא נאומים חוצבי-להבות ב-

מונית שנייה, מסר גם אותה לניהולו של אחיינו. אך לא לזמן רב. „אני עומד במצב מסוכן ומוכרח לעזוב את מצרים. מתקרבת מלחמה בארץ-ישראל וכאן אימרים עלי ש אני קמוניסט. יהיו לי בעיות עם המשטרה.“ לילה אחד הופיע בביתו של ליאון בן-אחותו של ראש ממשלת מצרים לשעבר, צידיקי באשא. „ליאון, עומדים לאסור אותך, הודיע ליאון, שהיה פעיל במפלגה הקומוניסטית במצרים, התחיל להתכונן ליציאה בהולה: מכר את המוניות, את רוב רהיטיו, התחם את דרכו והמתין לרגע שחבריו יתנו לו את האות. הם הזהירו אותו שעות ספורות לפני שהמשטרה יצאה לדרך חיפוש בביתו. אז לקח איתו את כל הכסף שיכול היה לרכוש והפליג לצרפת. למשפחתו הודיע:

לא כל יום מתפטר ח"כ מן זכונתו. בית הניבחרים הישראלי כבר הכיר חברים שהסתכנו עם זחוק בצורה זו או אחרת, שהואשמו כהכרחות, בתאונות דרכים או במכירת כיסא. אולם איש מכל אלה לא מיהר לוותר על המעמד הניכסוף. השבוע עשה זאת חבר הכנסת יהודה חיים נעים-החליכות, שהצטיין בכך שהוא יודע לעשות חיים. מדוע?

לכד. כך עברו שנים. המצב הכלכלי של המש- פחה השתפר והלך. לא כן היחסים שבין הבעל לאשתו.

לגרוזה - מרובעי-היהודים

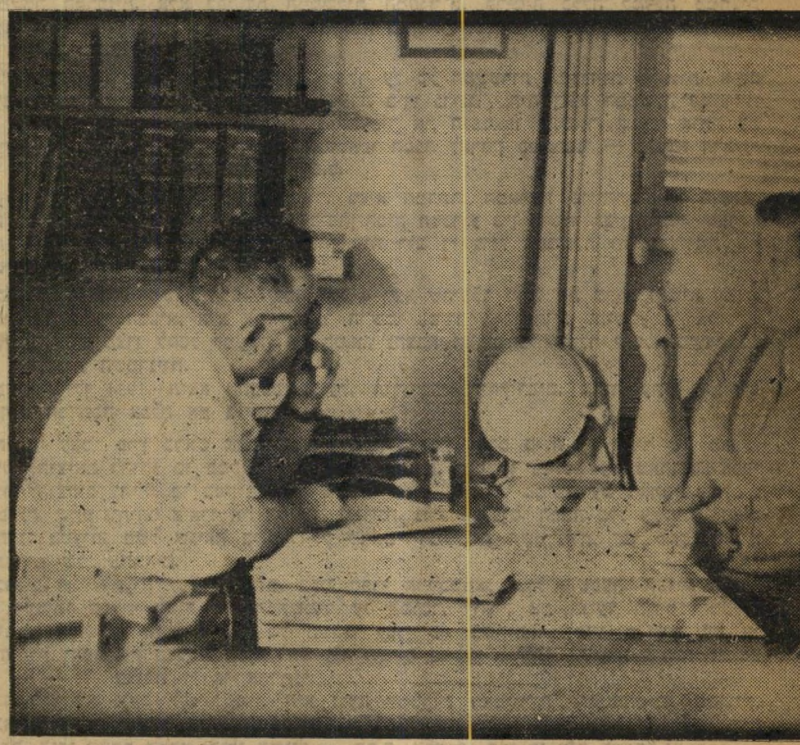
באה מלחמת העולם השנייה. כמו רבים מיהודי מצרים, ראה ליאון בצבא הבריטי טי אפשרות להתקדמות, שהחיים האזרחיים מצאו בעדו. יהודים אחרים נכנסו לעבוד כאורחים במתקני הצבא. כאזרח בריטי - בשל מוצאו הודי - התקבל ליאון כי חייל, הוצב לעבוד בנאפי, השקטם הבריטי של עבאסיה באראקס.

משם הוצב כאחראי לקנייה ברכבת צבאית, על קו הקהיר-מסרה-מאטרות. הוא עלה כי סולם הקאנטינות עד שהגיע לדרגת רב-טוראי, ממנה על השקטם בעבאסיה בארא-קס, הקטרקטין הגדול בקהיר, בו היתה מרוכזת המפקדה הבריטית. מצבו הכספי השתפר תוך כדי כך, עד שיכול היה לעזור את דירתו בקהיר העתיקה ולעבור לפרבר העשיר של חלואן, שם שכר לעצמו חיילה. השער אל החברה הגבוהה נפתח לפניו. ההצלחה הצבאית המשיכה אף היא להאיר לו פנים. הועקה לו דרגת ייצוג של קצין והוא ריכז בידייו את חשבונות השקטם בכל החיות המרחבית של הצבא הבריטי.

רמת-מחייתו היתה מן הגבוהות ביותר: מסיבות, מועדוני-לילה, משחקי פוקר בסכום מים גבוהים. חבריו היו בני האצולה ועשרי רי המלחמה. היתה זו התקדמות כבירה ל- נער מרובע היהודים.

בריחה ברגע האחרון

חיים נשאר בצבא עד סוף 1947, אך עיסקיו הצבאיים לא הספיקו למרצו הרב. הוא רכש מונית, נתן אותה לבן-אחיו אלברט שיעבוד עמה כנהג שכיר. מדי שבוע היה מקבל את חלקו ברווחים. כאשר התקרב מועד שיתורו מהצבא, פתח עם אחיו יצחק בית-חרושת לעורות, אך העסק לא הצליח. העור נשרף תוך טיפול לקוי. הגיע הזמן להיפרד מהצבא. ליאון רכש

מקבלת רינה חיים מפרקליטה, עורכי-דין שלמה חתן צידון, כהן-צידון, שאף הוא עלה מצרים, קיבל על עצמו את הטיפול בתביעתה. אחרי טפנייתו אל פרקליטים אחרים נתקלו בדחייה מטוינת.

יהודה ורינה חיים, בימי האושר של נשואיהם, בקהיר. בתמונה זו, שצולמה בשנת 1943, נראה יהודה לבוש במדים של רב-טוראי של הצבא הבריטי, בו שירת תקופה ארוכה כאחראי על הקניינות של הנאפי.

בחיר הלב

„אני נוסע לארץ-ישראל. השתדלו גם אתם לבוא אחריו.“ בפאריס חי אליהו, אחיה של רינה. ליאון השאיר אצלו את אשתו, יצא ל-סיר עסקים ברחבי אירופה. הוא הצליח לנהל את עסקיו, חשב להשתקע בפאריס. אך אשתו לא הסכימה והם עלו על אניית עולים שהפליגה מאיטליה, ובתחילת 1948 הגיעו ארצה. הוזג נשלח ישר לכפר הנטוש בית-דגון.

ליאון, שעוברת את שמו ליהודה, התגורר עם אשתו בחדר ריעו, למד את מקצוע הפור ליטורה. השכר הועים לא הספיק למחייתו, והוא היה נאלץ להסל בהדרגה את ההון שהביא אתו ממצרים. את הלקח שלמד מת-קופה זו סיכם באוני קרוב שהגיע לביקור: „אתה יודע? כאן אין אה אחיו, ולא אב לבנו. כל אדם חייב לדאוג לעצמו.“

ליאון דאג לעצמו. שנתיים אחרי שעלה ארצה כבר עבד כפקיד בסוכנות, גילה את סוד ההצלחה בחברה הישראלית: שייכות למפלגה. הוא הצטרף למפ"ם, משך אחריו את יתר בני-משפחתו הענפה.

באדיבות רבה הציע לאחיינו אלברט לגור אצלו, בבית דגון. אלברט, שהרחיח אז סכומים גדולים כפועל בניין, קיבל את ההז-מנה ברצון. הבילוי העיקרי בלילות: משחקי קלפים, בהם היה אלברט מפסיד את כל כספו המרוויחים: יהודה ושני שכנים. עד שיללה אחד פרץ ריב ליד שולחן הקלפים.

לאלברט האיר המול. יהודה ערך לו חשבון עכור חובות שהיה הייב לו, עד שמכל ה-רחח נשארה בידי אלברט לירה אחת. אלברט המרוגז קרע את הלירה, השליך אותה בפני דודו.

מפקיד למנהיג לאומי

בין עולי מצרים, החל יהודה חיים להיות ידוע כעסקן המוכן לעזור בסי-דורים עם המוסדות. לא פחות מזה ידוע היה כשחקן קלפים, שלרוב שיחק לו המזל. המשכורת החדשה שלו היתה פחות מאז תמיים לירות, אולם במשחקים אלה היו עוב-

ערבית הגמלצת שלו. הפקיד הקטן הפך למנהיג לאומי.

מעשה במונית

מערכת הבחירות לכנסת הרביעית שוב התגייסה משפחתו לעזרתו. אלברט הפך לשומר-ראשו ואשתו של אלברט, ברכה, עברה למענו מבית לבית במעברה על אף היותה בתודשי הרינה האחרונים. יהודה התרגש עד כדי דמעות לנוכח גילויים אלה של מסירות. אלברט, שידע כי לדודו אין ילדים, הבטיח כי כאשר ייחלד הבן, ייקרא על שם דודו. כיום נושא בנו הצעיר ביותר של אלברט את השם חיים יהודה.

חבר הכנסת זכר חסד לבן אחיו, מה עוד שתמיד היה חברו למשחקי-קלפים. יום אחד בא לביתו: „החלטתי לשכור מונית כדי שתעבוד עליה ותתפרנס ממנה.“

תוך גילוי נדיבות-לב למופת הוציא מכיסו שני צ'קים על סך 13 אלף לירות, קנה לבן אחיו מונית דודג' הדרה. לא היתה זו מתנה, כי אם השקעה שאלברט היה צריך להחזיר מתוך רוחו. אלברט חתם על הניי-רות, החל עובד בלי הרף בנסיעות בינעירו-ניות. תוך שלושה חודשים החזיר 2500 ליר-רות לדודו.

כאשר החליט להחליף את המנוע במונית דיולה, נתן לו יהודה 4000 לירות נוספות. את הכסף השיג מידינה ירושלמית, אלמנה ואם לארבעה ילדים.

האזמנה, הח"כ והאשה

שתו רינה ידעה על ידידות זה בעלה אמנם לא סיפר לה על כך, אך בין בני-משפחתה של הידידה עצמה היו קיים מישהו שדאג להודיע על כך לרינה. באוני ידידה המעטים התלוננה אשתו של חבר הכנסת: „הוא משאיר אותי בבית. כמו בכלוב. יומיים-שלושה הוא בירושלים ואינני יודעת אפילו מה כתובתו.“

כי במרוצת 32 השנים שעברו מאז נישאו,

עצה משפטית

עצמו את הטיפול בתביעתה. אחרי טפנייתו אל פרקליטים אחרים נתקלו בדחייה מטוינת.